

Дан библиотека и библиотекар у Новом Саду

Дуња Шашић
dunja.sasic@gmail.com

У оквиру 18. Међународног салона књига у Новом Саду, који је трајао од 1. до 7. марта 2012. године, покренут је пројекат *Дан библиотеке и библиотекар*. Иницијатори и организатори програма, Градска библиотека у Новом Саду и Новосадски сајам, са Народном библиотеком Србије као партнером, 2. марта су угостили 430 библиотекара из 65 установа Србије и Републике Српске (Источног Сарајева).

Централна тема скупа је била „Нови закони у библиотечко-информационој делатности Републике Србије“, која је дефинисана на основу чињенице да је усвојен сет нових закона, са којима све библиотеке морају да усагласе своје правне документе и према њима прилагоде пословање, што је важно како за саме библиотеке, тако и за њихове осниваче. Стручна објашњења су имала за циљ препознавање проблема који постоје у оквиру рада сваке библиотеке у Србији и подстицање на размишљање о унапређивању пословања, као и саме професије.

Мр Милица Кирћански која је осмислила *Дан библиотеке и библиотекар*, истакла је образовни карактер овог скупа који, по концепцији, има за циљ да обједини стручну едукацију, размену искустава и информација. Програм претендује да уз, како се показало – добру основу, постане препознатљив по квалитету, актуелности и усвајању знања применљивог у пракси.

На отварању скупа организатори су предочили и амбицију да програм постане редовни садржај Салона књига у Новом Саду и да од једнодневне манифестације већ наредне године прерасте у дводневну. Најављено је да ће сваке године бити одређена тема која је актуелна и значајна за функционисање и развој библиотека. Када се стекну законски услови, програм ће, у надлежној институцији, конкурисати за акредитацију. Велико интересовање је показало да постоји изражена потреба за стручним скуповима који организовано

и плански доприносе квалитету континуираног стручног усавршавања и образовања библиотекара у Србији. То не само да утиче на професионализацију делатности, већ и на уређеност процеса стицања стручних звања.

Колико је библиотекарима важна читава прича о новим законима у области културе и библиотечко-информационе делатности показало је излагање Владимира Шекуларца (Одељење за истраживање и развој библиотечког система – матично одељење, Народна библиотека Србије, Београд). Он се посебно осврнуо на тумачење и практичну примену новодонетих закона и на то колико они могу да послуже руководству библиотека да се, залагањем за поштовање права библиотека и библиотекар, боре у ствари за права корисника. Примери библиотека које по неколико година нису набавиле ниједну нову књигу – јер новац за то није био обезбеђен у буџету града или општине – упозорење су да оваквом односу оснивача према библиотекама треба стати на пут управо снагом нових закона. Списак правних аката које би требало проучити укључује: Закон о култури, Закон о библиотечко-информативној делатности, Закон о обавезном примерку публикација, Закон о старој и реткој библиотечкој грађи, Закон о утврђивању одређених надлежности Аутономне покрајине Војводине, Закон о националним саветима националних мањина и Закон о јавној својини.

Неки од детаља из ових закона изнети су у оквиру предавања – као на пример дефиниција библиотечко-информационе грађе и извора – која намеће нове обавезе библиотеци, а то је формирање дигиталне библиотеке, односно приступа електронским публикацијама на физичким медијима једнако као и на интернету. Предавач је библиотекарима скренуо пажњу и на део из Закона о обавезном примерку публикација који гласи: „Обвезник је дужан да на захтев надлежне јавне библиотеке града односно општине у којој има

седиште достави тој библиотеци, о свом трошку, један примерак публикације, ради формирања и попуње завичајне збирке („локални обавезни примерак“), ради скретања пажње на одредницу „на захтев“ и спречавања евентуалног пропуста библиотеке у понављању тог захтева.

Исцрпно излагање о новим законима је било прави потез јер је међу колегама подстакло интеракцију: развила се конструктивна дискусија, са низом занимљивих питања и конкретним одговорима и закључцима.

На позитиван одјек међу учесницима наишла је и презентација мр Милице Кирћански „Измењена парадигма и ефикасност рада јавних библиотека“. Предавање се односило на све типове библиотека пошто су фактори – анализа потреба корисника, компетентност библиотекара, организација и дистрибуција знања универзални и одлучујући за успешно пословање сваке библиотеке, а број задовољних корисника мерљив показатељ успеха њеног рада. У прилог томе говори и цитат Мајкла Гормана да „Суштинска вредност библиотека јесте да служе људима“ што, у концепцији пословања библиотека значи већу флексибилност у раду са корисницима.

Модел прилагођавања илустративно је објашњен на примеру актуелних и атрактивних

програма Градске библиотеке у Новом Саду, уз препоруку за сарадњу са различитим установама, невладиним организацијама, удружењима и појединцима. Поред програма за децу и одрасле, посебна пажња је посвећена садржајима за тинејџере – као специфичној и осетљивој групи – који за библиотеке не би смели да постану „изгубљена“ категорија корисника.

Као логичан след, на тему едукације библиотекара, излагала је Гордана Љубановић из Центра за континуирано стручно образовање Народне библиотеке Србије. Она је говорила о образовању на даљину, омогућену кроз софтвер Moodle и о програмима који се организују на основу анализираних потреба библиотекара.

Стручни скуп *Дан библиотеке и библиотекара*, показао је колико је важно доношење годишњег програма за едукацију библиотечких радника и колико је значајна сарадња са националном библиотеком у реализацији стручног дела програма, као и са институцијама и друштвеним субјектима (попут Новосадског сајма) на пољу организације и у техничкој реализацији. Велика посећеност *Дану библиотеке и библиотекара* потврдила је колико живу реч и личне контакте не могу да замене електронске комуникације, као што киндл не може да замени књигу.